

Zoutkamp, vrijdag 2 juni 2017

Geachte aanwezigen,

De tijd lijkt ons soms als zand door de vingers te glijden, want er is alweer een jaar voorbij. Mijn taak als Garnalenkoningin zit er bijna op. Ik kijk er met plezier op terug en dank u allen voor het vertrouwen dat u mij hebt geschonken. Als afsluiting van mijn periode als Garnalenkoningin lees ik deze rede aan u voor.

In mijn ambtstermijn was het relatief rustig aan het front van mijn vissers. Er waren veel lopende zaken, zoals MSC en de onderhandelingen over de visserij in beschermde gebieden, kortweg Vibeg. Ik ben blij dat ik nog kan melden dat het Vibeg-akkoord een feit is en afgelopen woensdag namens mijn vissers is ondertekend. We zijn tevreden met het resultaat, maar het afstaan van hun visgronden blijft een zure appel voor mijn vissers.

Over de prijs van de garnaal kan ik het volgende melden. Gelukkig wordt de prijs Europees nog steeds geregeld door de afslag op Lauwersoog. Helaas komen er geen vissers bij op de klok, maar wel kopers zoals de Rousant en Smit Food.

Ruim een week geleden kwam de prijs voor een kilo garnalen tot een ongekend hoog bedrag van € 15,47, een recordbedrag dat mijn vissers nooit eerder meemaakten. In 2016 liep de prijs op tot maximaal € 12,- per kilo. Die prijs werd al vaker gehaald, maar nog niet eerder voor een langere periode. De gemiddelde prijs in 2016 kwam daarmee op € 7,75 per kilo. Een fantastisch resultaat dat financieel ruimte schept voor investeringen. De ZK46 van Henk Steigstra werd na ruim 40 jaar ingeruild voor een jonger casco. Ook Lammert Bolt van de ZK14 kocht een jonger schip. Michiel Broere pakte de draad weer op en vaart straks met de nieuwe ZK92. Vader en zoon Vrieze horen nu weer bij de Zoutkamper vloot. De HA50 kreeg een opknapbeurt en bevaart nu de Noordzee als ZK50. 'Import' Zoutkamper Johan Jeeninga heeft de knoop doorgehakt en begint met een eigen kotter, de WR 126. En Harrold Broere van de ZK5, gaat nieuw bouwen.

Ik wens jullie allen veel succes hierbij!

Ook aan wal is en wordt geïnvesteerd:

Op 20 juni 2016 verhuisden Garnalhandel Telson en GPC Kant, het bedrijf dat gespecialiseerd is in het machinaal pellen van garnalen, naar een nieuw gezamenlijk pand in de haven van Lauwersoog.

Op 16 juli werd de 'nieuwe' haven van Lauwersoog officieel openend door gedeputeerde Henk Staghouwer van de Provincie Groningen. Hiermee is een lang gekoesterde wens van de vissers in vervulling gegaan. De kade is met ruim 200 meter verlengd, er is een drijvende steiger aangelegd aan de strekdam en de nieuwe passantenhaven, met een ruimere doorvaart, is klaar. Er zijn afmeervakken aangelegd voor verschillende soorten schepen, waardoor er meer aanlegfaciliteiten voor het laden en lossen van goederen zijn gecreëerd.

Het droogdok van Welgelegen heeft zo'n 70 jaar lang dienstgedaan. Dokmeester Johnny

Jongeling heeft na 21 jaar voor de laatste keer de kranen opengedraaid. Namens mijn vissers dank voor alle verrichte diensten. Een nieuw tijdperk breekt nu aan met de scheepslift van Next Generation Shiplift B.V., waar CIV Lauwersoog een overeenkomst mee heeft gesloten voor haar leden. Met deze imposante scheepslift kan Lauwersoog de komende jaren weer vooruit.

Parlevliet & Van der Plas maakten onlangs de plannen voor een forse uitbreiding van Heiploeg Internationaal BV bekend. Een investering van vele miljoenen. Dit is goed nieuws voor de werknemers en voor de regio.

Maar ook aan de Reitdiepskade zit men niet stil. Daar wordt gewerkt aan de realisatie van Pelatelier Garnaal Lokaal, waar de toerist met eigen ogen kan zien hoe er handmatig gepeld wordt. Voor dit pelatelier is men nog wel op zoek naar een nieuwe manager. Palingrokerij Gaele Postma is vorig jaar verhuisd naar een ruime, moderne zaak aan de Reitdiepskade 16.

En ik wil hier het nog jonge bedrijf Smit Food noemen. De eigenaar, Jacob Smit, is na de overname van Heiploeg door Parlevliet & Van der Plas, voor zichzelf begonnen.

Inmiddels zijn de trucks van Smit Food een geregelde verschijning op de weg en prijkt het bedrijfslogo op de shirts van een jonge generatie Zeester voetballers.

Al deze ondernemers wens ik veel succes!

Ook de garnaal moet met de tijd mee. Vijf van mijn Zoutkamper vissers zaten twee jaar lang bij elkaar op geheime locaties te broeden op een concept om een eigen garnaal in de markt te zetten. In januari 2017 was het zover en werd het geheim van deze Zoutkamper vissers openbaar en was 'Solt' een feit. Met 'Solt' zetten deze vissers een garnaal in de markt zonder conserveringsmiddelen en met zo weinig mogelijk kilometers van het schip naar de klant. Kortom, een garnaal van deze tijd! En de mannen hadden meer ideeën. Ook een bijpassend biertje was onderdeel van dit concept. Tijdens de Dag van de Garnaal werd dit nieuw biertje van Groninger bodem gepresenteerd. Een biertje met de naam Van Seeratt, naar de held van Groningen en Zoutkamp: Thomas van Seeratt. Een mooi initiatief en ik wens de vissers van de ZK37, 14, 11, 49 en 18 veel succes met 'Solt'.

In eerdere redes zijn de problemen rond de verzanding van het Westgat genoemd. Door onder andere de zandsuppleties bij Ameland is het voor diepstekende schepen moeilijk, zo niet onmogelijk en levensgevaarlijk geworden om Lauwersoog te bereiken. Grotere kotters komen niet meer naar Lauwersoog. Hierdoor loopt de haven van Lauwersoog jaarlijks ruim 28 miljoen euro mis. Het verheugt mij dat ik nu kan noemen dat in februari de minister groen licht heeft gegeven voor het baggeren. Dankzij de tomeloze inzet van onder andere gedeputeerde Staghouwer, gemeenten De Marne en Dongeradeel en vissers van Lauwersoog en Urk, zal het Westgat toch worden gebaggerd. Zowel op economisch als ook op ecologisch gebied verwachten mijn vissers hierdoor verbetering.

Ander goed nieuws is dat de garnalenvissers in de Waddenzee en de Noordzee in december vorig jaar een nieuwe vergunning in het kader van de Natuurbeschermingswet hebben gekregen. Deze vergunning geldt voor zes jaar en dat is langer dan tot nu toe het geval was. Gedeputeerde Henk Staghouwer is de voorzitter in de gesprekken over de Waddenzee en heeft zich ook bij deze lastige klus sterk gemaakt in de onderhandelingen.

Het is dan ook niet verwonderlijk dat Visserijvereniging Hulp in Nood, de HIN-Award dit jaar heeft uitgereikt aan Henk Staghouwer, vanwege zijn verdiensten ten gunste van de visserij. Staghouwer draagt de visserij een warm hart toe en heeft bij diverse onderhandelingen bakens weten te verzetten. Met de uitreiking van deze Award is dat nog eens extra gewaardeerd. Vanaf deze plaats mijn welgemeende felicitaties voor de heer Staghouwer.

Toch blijven er ook nog steeds zorgen.

Al een aantal jaren reikt Visserijvereniging Hulp in Nood de Tjeerd Dussel bokaal oftewel de ziftselbokaal uit aan het schip dat het beste zeeft en daarmee de meeste garnaaltjes weer terugzet in zee. Ook vandaag wordt deze bokaal weer uitgereikt. Maar nu de garnalenprijs zo hoog is, hoor ik dat er verschillende vissers zijn die de kleintjes meenemen en dat er ook handelaren zijn die deze kleine garnalen aannemen en verhandelen. Ik waarschuw jullie! Vissers en handelaren, let op uw zaak! Laat het voorbeeld van een gerenommeerd bedrijf dat in gerookte paling handelt, een waarschuwing voor u zijn. Zij dachten dat het wel meeviel toen de paling op de viswijzer in rood stond. Echter, tot op de dag van vandaag verkopen ze nog geen enkele paling weer aan een voorheen hele grote afnemer, omdat deze retailer niet door de consument in verband gebracht wil worden met de verkoop van een beschermde diersoort. Laat het voor onze garnaal niet zover komen!

Mijn vissers zijn van mening dat er bij alle ontwikkelingen niet naar hen en hun ervaringen in de praktijk geluisterd wordt. Dit heeft vice voorzitter Johan Rispens van de ZK18 doen besluiten zijn functie in het bestuur van Hulp in Nood op te zeggen. Ik respecteer zijn besluit, maar vind het tegelijk ook jammer en roep het bestuur van deze oudste visserijvereniging op vooral naar mijn vissers te blijven luisteren.

Dit jaar moesten we ook afscheid nemen van oud Zoutkamper en visserijbestuurder Heine Lindemulder. Lindemulder bevoer als garnalenvisser met de ZK16 de Waddenzee en was een kleine 20 jaar secretaris van Hulp in Nood. Hij overleed op 83-jarige leeftijd. Vanaf deze plek wensen we de familie veel sterkte met dit verlies.

In de media hoort u berichten over innovatieve visserijmethoden als de pulsvisserij. Van mijn vissers hoor ik dat zij zich hierover grote zorgen maken: wat is het effect daarvan op de garnaal? Een goed onderzoek op de garnalenbestanden van mijn vissers is er immers

nog niet geweest. Ik dring er bij de voorlieden op aan om hier nu gauw werk van te maken om een mogelijke ecologische ramp te voorkomen.

Dan de kwestie MSC. Al meerdere jaren heeft u mij en mijn voorgangers horen zeggen dat MSC binnen handbereik ligt. Ook hier zeg ik dat weer, want na tien jaar bureaucratisch gedoe lijkt het eind nu toch in zicht. Het is voor mijn vissers ook te hopen dat het MSC-certificaat er komt. Onze garnaal staat op de viswijzer nu nog in geel. Het zou verschrikkelijk zijn dat na zo'n lange periode het doek toch nog valt voor mijn vissers en de garnaal op de viswijzer in het rood komt te staan. Ik weet dat veel vissers het onzin vinden, maar de tijden veranderen. Onze sector ligt onder een groen vergrootglas.

Ook de discardban en windmolenparken hangen als een zwaard van Damocles boven het hoofd van mijn vissers. De discardban, oftewel aanlandplicht die in 2019 van kracht wordt, vereist dat alle bijvangst aan land wordt gebracht, terwijl de vis als ze overboord gaat, nog een overlevingskans heeft. De zegsmannen van mijn vissers doen water bij de wijn en verliezen in de gesprekken met de instanties steeds meer terrein. Daarom hebben vissers zich in 2016 verenigd in de Stichting Eendracht maakt Kracht. Ik roep mijn vissers op om samen naar een oplossing te zoeken en tot een compromis te komen, zodat een opnieuw jarenlang juridisch getouwtrek vermeden wordt. U in dit publiek roep ik op de petitie te tekenen op [www.antidiscardban.eu](http://www.antidiscardban.eu).

Maar niet alleen op visserijgebied waren er zorgen. Een van mijn vissers, Michiel Groefsema van de ZK21, werd het afgelopen jaar getroffen door leukemie en belandde voor lange tijd in het ziekenhuis. Grote zorgen voor zijn jonge gezin. Gelukkig is hij nu weer thuis en zien Michiel en zijn gezin de toekomst vol vertrouwen tegemoet. Ik en mijn vissers wensen hem veel sterkte en een voorspoedig verder herstel.

Naast alle zorgen en successen was er ook tijd voor ontspanning. Zoutkamp Beleeft 't werd voor de vijfde keer georganiseerd. Een dag waarop vissers en truckers een sportieve onderlinge strijd leveren in en op het water en Zoutkamp en de garnaal nog weer eens extra op de kaart worden gezet.

Hiermee ben ik aan het eind van mijn rede en sluit ik mijn ambtstermijn nu af. Maandag zal mijn opvolgster aan haar ambtstermijn beginnen. Ik roep u op haar een warm onthaal te geven en wens haar en mijn vissers het komende jaar veel succes en goede vangsten!